

HUNGARIAN

Immunisation for babies just after
their first birthday

Védőoltások

Csecsemőknek
közvetlenül első
születésnapjuk után

immunisation

the safest way to protect your child

Bevezető

Ez a tájékoztató a gyermekének közvetlenül az első születésnapja után beadandó első MMR védőoltással és a PCV, Hib/MenC és MenB emlékeztető oltással kapcsolatos tényeket tartalmazza. Ha további kérdései vannak, keresse fel háziorvosát, védőnőjét vagy a körzeti ápolónőt. Itt is hasznos információt találhat:

www.publichealth.hscni.net vagy

www.nhs.uk/vaccinations

Gyermekének közvetlenül az első születésnapja után (12 - 13 hónapos korban) kell beadni az MMR, PCV és Hib/MenC és MenB védőoltást.

Mi az MMR?

Az MMR védőoltás a kanyaró (M), a mumpsz (M) és a rubeola (R, rózsahimlő) ellen ad védelemet gyermekének. Gyermekének közvetlenül az első születésnapja után kell megkapnia az MMR első adagját, majd a második adagot három év és négy hónapos korban. Mivel az MMR-t itt 1988-ban vezették be, az ezeket a betegségeket elkapó gyermekek száma minden idők legkisebb értékére csökkent.

A kanyaró, a mumpsz és a rubeola egyaránt súlyos szövődeményekkel járhat.

- A kanyaró fülfertőzést, légzőszervi panaszokat és agyhártyagyulladást/agyvelőgyulladást (encephalitist) okozhat.

Halálozási aránya 2 500 - 5 000-ből 1 eset.

- A mumpsz részleges vagy teljes felépüléssel járó süketséget okozhat, valamint duzzadt, fájdalmas heréket idősebb fiúk és férfiak esetében. Ez okozta a legtöbb vírusos agyhártyagyulladás megbetegedést a gyermekeknél.
- A rubeola szintén agyvelőgyulladást okozhat és befolyásolhatja a véralvadást. Terhes nőknél vetélést vagy a baba jelentős egészségkárosodását okozhatja, például vakságot, süketséget, szívproblémákat vagy agykárosodást.

Nem szabad elfelejteni, hogy az MMR védőoltás nélkül szinte minden gyermek megkapja mind a három betegséget.

Vannak mellékhatásai az MMR-nek?

Mint minden gyógyszer esetében, a védőoltásoknak is vannak mellékhatásai. Ezek legtöbbször enyhe és rövid ideig tart – pl. bőrpír és duzzanat az oltás helyén.

Az MMR egyetlen injekcióban tartalmaz három védőoltást. A védőoltások eltérő időpontokban hatnak. Az MMR védőoltás beadása után egy héttel - 10 nappal egyes gyermekek hőemelkedést, kanyarószerű bőrkiütéseket és étvágytalanságot mutatnak, amint a védőoltás kanyaró alkotórésze hatni kezd.

A gyermekeken nagyon ritkán apró, zúzódásszerű bőrkiütések jelenhetnek meg a védőoltás rubeola része miatt, az MMR beadása után mintegy két héttel. Ez rendszerint magától elmúlik, de ha ilyen foltokat lát, mutassa meg az orvosnak.

Az oltást követő három hét múlva enyhe mumpsz jelentkezhet a gyermeknél, amint az MMR mumpsz része hatni kezd.

Ritkán előfordul az MMR védőoltásra adott erőteljes reakció a gyermekeknél. Hozzávetőleg 1000-ből 1 esetben lázgörcs alakulhat ki az oltás kanyaró része miatt (a láz kezelését lásd a 12. oldalon). Arra nincs bizonyíték, hogy ez hosszú távú problémákat okozna. A kanyarós gyermekek esetében ötször nagyobb a lázgörcs kockázata a betegség miatt.

A védőoltások okozhatnak allergiás reakciókat is. Ezek előfordulása nagyon ritka, fél millió védőoltásból egy eset. Előfordulása esetén aggasztó, azonban a kezelés gyors és teljes felépüléshez vezet.

Agyvelőgyulladásról (encephalitis) egy millió védőoltásból egy esetben számoltak be. Ez nem magasabb arány, mint annak az esélye, hogy bármelyik gyermeknél védőoltás nélkül agyvelőgyulladás alakuljon ki. A kanyarós gyermekek esetében azonban minden 5000 esetből 1 végződik agyvelőgyulladással.

Az MMR mellékhatásainak és a kanyaró, mumpsz vagy rubeola mellékhatásainak összehasonlítása azt mutatja, hogy a védőoltás sokkal biztonságosabb, mint a betegségek.

Szövődmények	Arány természetes megbetegedés esetén	Arány az MMR 1. adagja után
Lázgörcs	200-ból 1	1000-ból 1
Agyhártyagyulladás (meningitis)/agyvelőgyulladás (encephalitis)	200-ból 1 és 5 000-ből 1 között	1 000 000-ból 1
Véralvadást befolyásoló betegségek	3 000-ből 1	24 000-ből 1
Elhalálozás (kortól függően)	2 500-ból 1 és 5 000-ből 1 között	Nincs

A szülők és gondviselők a Yellow Card program keretében is jelenthetik a védőoltások és gyógyszerek mellékhatásait. Ezt a <https://www.yellowcard.mhra.gov.uk> oldalon vagy a Yellow Card telefonos szolgálatán, a 0808 100 3352 zöldszámon (hétfőtől péntekig 10:00 és 14:00 óra között) keresztül is megtehetik.

Tények az MMR védőoltásról

- Az MMR védőoltás kanyaró, mumpsz és rubeola ellen védi a gyermekeket.
- Az elmúlt 40 évben mintegy 100 országban több mint 500 millió adag MMR-t adtak be. Biztonsági jellemzői kiválóak.

- Nincs bizonyíték a MMR és az autizmus vagy a bélbetegség közötti kapcsolatra.
- A védőoltások külön-külön történő beadása káros lehet. A gyermek ilyen esetben ki van téve annak, hogy elkapja a kanyarót, a mumpszot vagy a rubeolát.
- Ahol az MMR rendelkezésre áll, egyetlen ország sem ajánlja az egyes védőoltások külön-külön történő beadását.
- Az MMR bevezetése előtti évben 86 000 gyermek lett kanyarós az Egyesült Királyságban és 16 meghalt. Mivel kevesen veszik igénybe az oltást, a közelmúltban előfordultak esetek Európában és néhány gyermek meghalt.

Mi az igazság az autizmus és az MMR közötti összefüggésről szóló beszámolókból?

Az autizmus ugyan egyre ismertebb, a növekedése jóval az MMR bevezetése előtt megfigyelhető volt. A szülők gyakran közvetlenül a gyermek első születésnapját követően felismerik az autizmus jeleit. Az MMR-t nagyjából ebben a korban adják be a gyermekeknek, ez azonban nem jelenti azt, hogy az MMR okozza az autizmust.

Az MMR védőoltás és az autizmus közötti összefüggés lehetőségének kiterjedt kutatása több százezer gyermek bevonásával megtörtént az Egyesült Királyságban és sok más országban. Nem találtak összefüggést.

Szakértők az egész világon – így az Egészségügyi Világszervezet is – egyetértenek abban, hogy nincs összefüggés az MMR védőoltás és az autizmus között.

Az MMR-t követően elég hosszú ideig végezték a gyermekek utánkövetését ahhoz, hogy biztonságosnak tudjuk az oltást?

Az MMR-t már 40 éve adják és eddig 500 milliónál több dózist használtak fel. Biztonságosságát szigorúan ellenőrizték számos országban, pl. Finnországban, ahol a gyermekek 1982 óta két adag MMR-t kapnak, és az MMR-re adott reakciókat 14 éven át követték. Nem számoltak be a védőoltás okozta tartós károsodásról. Sőt, kimutatták, hogy az MMR kiemelkedő biztonságossági profillal rendelkező, nagyon hatékony védőoltás.

Mi a Hib/MenC védőoltás?

Gyermekeinek a "b" típusú Haemophilus influenzae (Hib) és a meningococcus C fertőzésekkel szembeni védelemhez szüksége lesz a kombinált Hib/MenC emlékeztető oltásra. Gyermeke az egy éves kor alatti csecsemők oltási rendje szerint már megkapta a MenC védőoltást. Ez az emlékeztető adag egész gyermekkoron át tartó hosszabb távú védelemet ad a meningitis és a septicaemia (vérmérgezés) két kórokozójával szemben.

Vannak mellékhatásai a Hib/MenC emlékeztető oltásnak?

A csecsemőn duzzanat, bőrpír vagy nyomásérzékenység jelentkezhet az oltás helyén. A csecsemők mintegy felénél jelentkezhet ingerlékenység az oltást követően és 20 közül 1 esetben enyhe láz. A védőoltás nagyon ritkán allergiás reakciót okozhat (lásd 9-10. oldal).

Mi a MenB védőoltás?

Ez a védőoltás a MenB betegséggel szemben nyújt védelmet, ami az agyhártyagyulladás leggyakoribb típusa. A betegség kockázatának a csecsemők és a kisgyermekek vannak leginkább kitéve. Ez az adag a gyermek MenB betegséggel szembeni védelmének emlékeztető oltása.

Vannak mellékhatásai a MenB védőoltásnak?

Egyes csecsemőknél előfordulhat:

- bőrpír, duzzanat vagy nyomásérzékenység az injekció helyén (ez néhány nap alatt magától elmúlik);
- enyhe ingerlékenység és étvágytalanság;
- láz. A csecsemő 2 és 4 hónapos korában beadott MenB védőoltástól eltérően nem fontos, hogy az oltás után paracetamol szirupot adjon a hőemelkedés csillapítására. Ha gyermekénél hőemelkedés/láz jelentkezik, akkor azt a jelen tájékoztató 12. oldalán bemutatott módon kell kezelni.

A MenB védőoltás a MenB legtöbb, de nem minden törzse ellen nyújt védelmet, ezért fontos tudni, hogy mely jelekre és tünetekre figyeljen – lásd 13-15. oldal.

Mi a pneumococcus elleni védőoltás (PCV)?

A pneumococcus elleni védőoltás az agyhártyagyulladás (meningitis) egyik leggyakoribb okozója ellen nyújt védelmet, de véd a pneumococcus baktériumok

leggyakoribb típusai okozta más súlyos betegségek – súlyos középfülgyulladás (otitis media) és tüdőgyulladás – ellen is. Az oltás nem nyújt védelmet a pneumococcus összes típusa által okozott fertőzésekkel és más baktériumok vagy vírusok által okozott agyhártyagyulladással szemben. A PCV emlékeztető oltás első születésnapot követő beadását megelőzően, gyermekének 2 és 4 hónapos korban kellett megkapnia a PCV két adagját.

Mi a pneumococcus fertőzés?

A pneumococcus fertőzés az agyhártyagyulladás egyik leggyakoribb okozója, de súlyos középfülgyulladást, tüdőgyulladást és egyéb komoly betegségeket is okozhat.

Vannak mellékhatásai a PCV-nek?

Minden 10 beoltott csecsemő közül egy vagy kettő esetében duzzanat, bőrpír vagy nyomásérzékenység jelentkezhet az oltás helyén vagy hőemelkedés léphet fel (lásd „A láz kezelése” részt a 12. oldalon).

Nagyon ritka esetben az oltás allergiás reakciót válthat ki, például a test egy részét vagy egészét érintő bőrkiütést vagy viszketést. Még ennél is ritkábban a védőoltást követő néhány percen belül súlyos reakció léphet fel, ami légzési nehézséget, esetleg ájulást okoz a gyermekeknél. Ezt anaphylaxisnak nevezik. Egy, a közelmúltban végzett kutatás szerint minden fél millió védőoltás során egy anaphylaxiás esetet jelentenek. Az allergiás reakciók aggasztóak lehetnek, azonban a kezelés gyors és teljes felépüléshez vezet.

Esetlegesen felmerülő kérdések

Van olyan ok, ami miatt gyermekemet nem lehet beoltani Hib/MenC, MenB, MMR és PCV védőoltással?

Nagyon kevés olyan ok van, ami miatt gyermekének nem lehet megkapnia a védőoltást. Értesítse háziorvosát vagy a nővért, ha gyermekének:

- nagyon magas a hőmérséklete vagy láza;
- lázgörcse vagy rohamai vannak;
- súlyos reakciója volt egy múltbéli védőoltásra;
- bármire súlyos allergiája van;
- vérzékenységi rendellenessége van;
- rák elleni kezelésben volt része;
- olyan betegsége van, amely kihat az immunrendszerére (pl. leukémia, HIV vagy AIDS);
- olyan gyógyszert kell szednie, amely kihat az immunrendszerre (pl. nagy dózisú szteroidok vagy szervátültetés után vagy rák ellen kapott kezelések);
- bármely más súlyos betegsége van.

Ezek nem minden esetben jelentik azt, hogy gyermeke nem kaphat védőoltást, de segítenek az orvosnak vagy nővérnek eldönteni, hogy melyik a legjobb védőoltás gyermeke számára, és hogy szüksége lehet-e egyéb tanácsra. A családi kórtörténet soha nem indokolja, hogy a gyermek ne kapjon védőoltást.

Nem lenne jobb a gyermekeknek, ha külön-külön kapnák meg a védőoltásokat?

A védőoltások kombinálása egyszerűbb, és igazolt, hogy tökéletesen biztonságos. A védőoltások külön történő beadása a négy helyett hét injekciót jelentene, és a gyermekek egyes betegségek kockázatának hosszabb ideig lennének kitéve. Ezek a betegségek súlyosak és akár halálosak is lehetnek.

Azt rebesgették, hogy a kombinált védőoltások túlterhelik a gyermekek immunrendszerét. Ez nem így van. A csecsemők immunrendszere már születésüktől fogva védelmet nyújt az őket körülvevő vírusok és baktériumok ezreivel szemben. Az Egészségügyi Világszervezet nem tanácsolja az elkülönített védőoltásokat, mert az előnyök nélküli kockázatoknak tenné ki a gyermekeket.

Mi a teendő, ha a csecsemő belázasodik a védőoltás után?

A védőoltások mellékhatásai ritkák, általában enyhék és gyorsan megszűnnek. Néhány csecsemőnél hőemelkedés vagy láz léphet fel (37,5 °C felett). Ha a csecsemő arca érintésre forró és piros vagy kipirult, akkor valószínűleg láza van. Lázmérővel meg kell mérni a hőmérsékletét.

Csecsemőknél és gyermekeknél gyakran fordul elő láz. Sok esetben fertőzések kísérője. Esetenként lázgörcsöt okoz a csecsemőknél. Ezt bármilyen láz okozhatja, függetlenül attól, hogy fertőzés vagy védőoltás miatt alakult ki. Ezért fontos

tudni, hogy mi a teendő, ha a csecsemő lázas. Ne feledje, hogy a fertőzések sokkal gyakrabban okoznak lázat, mint a védőoltások.

A láz kezelése

1. Hűsítse a csecsemőt, ügyelve arra, hogy:

- ne legyen rajta túl sok réteg ruha vagy takaró;
- ne legyen túl meleg a helyiség, ahol tartózkodik (hideg se legyen, csak kellemesen hűvös).

2. Adjon neki bőséges hideg italt.

3. Adjon neki csecsmőnek való paracetamolt (kérjen cukormenteset).

Gondosan olvassa el a palackon levő utasításokat, és a csecsemő korának megfelelő adagot adja be. Négy-hat óra elteltével szükség lehet egy második adag beadására is.

Ne feledje, hogy aszpirin tartalmú gyógyszereket nem adhat 16 év alatti gyermekeknek.

Azonnal hívjon orvost, ha gyermekének:

- nagyon magas a láza (39 °C vagy felette);
- lázgörcse van.

Ha a gyermeknek lázgörcse van, akkor biztonságos helyen fektesse oldalára, mert teste rángatózhat.

Az agyhártyagyulladás és a vérmérgezés felismerése

A MenC, Hib, MenB és a pneumococcus védőoltások a meningitis (agyhártyagyulladás) és a septicaemia (vérmérgezés) négy típusa ellen nyújtanak védelmet. Vannak egyéb típusai is, amelyek ellen nincs védőoltás, ezért továbbra is fontos a jelek és tünetek figyelése.

A meningitis az agyhártya duzzanatát okozhatja. Ugyanazok a baktériumok vérmérgezést (septicaemia) is okozhatnak. A meningitis vagy septicaemia fertőzőes csecsemőnél vagy gyermeknél órákon belül súlyos betegség alakul ki. Kezelés nélkül mindkét betegség halálos lehet. A meningitis első tünetei enyhék lehetnek, hasonlóak a megfázás és influenza tüneteihez, például hőemelkedés (37,5 °C és felette), nyűgösség, hányás és az étel visszautasítása. Az alábbiakban soroljuk fel azokat a fontos jeleket, amelyeket figyelni kell.

Csecsemők esetén, a meningitis főbb tünetei ezek lehetnek:

- magas hangú, nyögdecslő sírás
- nyűgösség, ha felveszik
- kidagadó kutacs (lágycs rész a fején)

- álmatag és kevésbé reagál – nehéz felébreszteni
- petyhüdt és fásult vagy merev, rángatózó mozdulatokkal
- étel elutasítása, hányás
- sápadt, foltos vagy elkékülő bőr
- láz
- görcsök vagy rohamok

a **septicaemia** főbb tünetei pedig ezek lehetnek:

- gyors vagy szokatlan légzésminta
- sápadt, foltos vagy elkékülő bőr
- láz, hideg lábbal és kézzel
- didergés
- hányás, az étel elutasítása
- nyomásra nem halványuló piros vagy lila foltok (végezze el a 15. oldalon leírt pohár tesztet)

- izomfájdalom okozta fájdalom vagy ingerlékenység, vagy végtag- vagy ízületi fájdalom
- petyhüdség
- súlyos aluszékonyosság

Ha üvegpoharat szorít a septicaemiás kiütésre, akkor a kiütés nem halványul el. Az üvegen keresztül látható a kiütés. Ha ez történik, azonnal hívjon orvost.

Gyermekori védőoltások rendje

Védőoltás időpontja	Mely betegségek ellen véd	Beadás módja
2 hónapos kor	Diftéria, tetanusz, pertussis (szamárköhögés), gyermekbénulás és Hib	Egy injekció
	Pneumococcus fertőzés	Egy injekció
	Rotavírus	Szájon át
	Meningococcus B fertőzés*	Egy injekció
3 hónapos kor	Diftéria, tetanusz, pertussis, gyermekbénulás és Hib	Egy injekció
	Meningococcus C fertőzés	Egy injekció
	Rotavírus	Szájon át
4 hónapos kor	Diftéria, tetanusz, pertussis, gyermekbénulás és Hib	Egy injekció
	Pneumococcus fertőzés	Egy injekció
	Meningococcus B fertőzés*	Egy injekció
Közvetlenül az első születésnap után	Kanyaró, mumpsz és rubeola	Egy injekció
	Pneumococcus fertőzés	Egy injekció
	Hib és meningococcus C fertőzés	Egy injekció
	Meningococcus B fertőzés*	Egy injekció
2 éves kortól 7 éves korig évente	Influenza	Orrspray vagy injekció
3 év és 4 hónapos kor	Diftéria, tetanusz, pertussis és gyermekbénulás	Egy injekció
	Kanyaró, mumpsz és rubeola	Egy injekció
Lányok 12 - 13 éves kor között	Humán papilloma vírus 16. és 18. típusa által okozott méhnyakrák, és 6. és 11. típus által okozott szemölcsök a nemi szerveken	Két vagy három injekció hat hónapon belül
	14-18 év között	Tetanusz, diftéria és gyermekbénulás
Meningococcus ACWY		Egy injekció

Ha gyermekénél bármelyik védőoltás kimaradt, akkor forduljon a háziorvoshoz vagy a védőnőhöz.

* Csak a 2015. 01. 05. után született csecsemők jogosultak a MenB védőoltásra.

Ha a védőoltásokkal kapcsolatban bővebb tájékoztatást szeretne, akkor látogasson el ezekre az oldalakra: www.publichealth.hscni.net és www.nhs.uk/vaccinations

Public Health
Agency

Public Health Agency, 12–22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel.: 0300 555 0114 (helyi tarifával).
www.publichealth.hscni.net

A Public Health England által kiadott szövegből készült, utányomás engedéllyel.